

gukba. Termékeny, tiszta, meleg föld a szegedi tanyák földje, mely ontja és elnyeli az embereket. Nem szabad ennyire magára hagyni ezt a kis világot. Az embereknek joguk van hozzá, hogy közelebb jöjjenek a városi élethez, a kórházakhoz, orvosokhoz, humánus intézetekhez és jogvédelemhez. A künnvaló nép már-már satynya és értéktelen. Sorozás alkalmával mind kiáltóbb arányokban nő a testi és lelki defektusban szenvedők száma. A munka, a baromi igavonás, az alkohol és kulturtalanság eszi meg ezeket az embereket.

Itt az ideje, hogy vasutat építsenek nekik és közelebb hozzák őket a világhoz. Szeged külső területe nyolcszázötvenhat négyszögkilométer és ezen a hatalmas földterületen csak két vasutvonal fut keresztül. De az igazi tanyához, a központ-hoz, meg az azon túl fekvő Ázsiához nem lehet eljutni másképp, mint órák hosszat tartó kocsizással a homokon. A tanyaiak között ezért van ember, aki legfeljebb egyszer, vagy kétszer óvakodik be a városba egész életében.

Hát ezeket az állapotokat nem szabad már sokáig tűrni. Követelni kell a tanyai vasutat. Itt nem tanácskozássra, hanem gyors cselekvésre van szükség. Csak ember nincs, aki megtörje a százados jeget, aki lerázza a részvétlenség és akcióképtelenség átkát, mely ennek a még mindig félig holt városnak vezetőit, lakóit, levegőjét, közéletét, minden életnyilvánulását a tehetetlenség foltjával bélyegzi meg.

Apponyi beszámolója. Apponyi Albert gróf szeptember huszonegyedikén beszámoló beszédet tart jászberényi választói előtt. A beszámolóhoz küldöttséggel hívják meg a függetlenségi pártot, valamint *Andrássy Gyula* grófot és pártját.

Minek.

— **Megalakul az Andrássy-párt.** —

(*Saját tudósítónktól.*) Vasárnap bontja ki Andrássy Gyula gróf új pártja zászlaját, amelyet a harcba indulás előtt kevés dicsőség övez. Rövidesen a parlament is megkezdi az előjelek és az eddig hallottak szerint gazdag, céltudatos és üdvös munkáját. A minisztériumokban szorgos munka folyik, a törvényhozás elé az ősszel olyan törvényjavaslatok kerülnek, amelyekre már régóta vár a nemzet és amelyek egyre égetőbben szükségesek. Mi szükség van tehát az Andrássy-pártra? Talán nem dolgozott az utolsó hónapokban a parlament? Nézzük meg:

A katonai reformok voltak megnyitói az elmúlt ülésnek diadalmas törvényalkotásainak, melyek felölelték a kormányzat minden ágazatát, felkarolták a nemzet gazdasági, kulturális és szociális érdekeit. Megkoronázta e nemzeti munkát a legutóbb befejezéshez jutott választójogi reform, s a képviselőházi ügyrend korszerű revíziója, melyek a közel jövő számára egyengetik járhatóvá, ruházzák fel demokratikus és gyakorlati jelleggel a magyar törvényhozás ezentuli utjait.

Ez anyagi sikerek értéke meghatározódik a velük kapcsolatos erkölcsi győzelmekkel. Mert amazokhoz kormányzat és többségi párt soha sem jutott még komorabb viszonyok közt, ádázabb küzdelem árán, mint a mögöttünk levő ülés alatt, melynek kormányból és pártból a felsőbbség erőseit kellett kiváltani, hogy az erkölcsi diadalt biztosítsa nekik.

Történeti jelentőségű eredmény, ha nem változtatta elveit: még Andrássy szerint is, hogy az obstrukcióval sikerült véglegesen leszámolni a multa nézve, s újabb föltámadásának elejét venni, lehetőségének még a reményét is elfojtani a jövőre nézve. Ezzel egy

szomorú, keserves korszak záródott le a magyar parlamentárizmus életében. Nem kell hozzá, csak rövidke időköz, s úgy fog az élő nemzedék is reá visszagondolni, mint egy nyomasztó és szégyenletes álmokképre. Későbbi generációk pedig ámulva, elképedve, csaknem hihetetlenül forgatják majd az obstrukcióról följegyzett naplóbéli adatokat, mert alig találhatnak kulcsot a megértéshez, hogy ily örület valaha létezhetett, sőt politikai stílusnak vétetett, mely virtussá minősítette azt, ha az ország ügymenetét megállíthatják s rajta mentül több sebet üthetnek.

Nagy érdemük a vezető államférfiaknak, s nagy hálát érdemelnek érte a nemzet közvéleményétől, hogy ez elemi csapással a döntő küzdelmet magukra vállalták, a cél kecsesítő sikere érdekében minden nehézségtől, akadálytól s kockázattól, veszedelemtől eltekintettek. A harc nehéz feladatokkal járt, s az ellenzék offenzívájából az önvédelemre szorítatva, hamar megérezte, hogy kicsavarják kezéből az oly végzetes erejű fegyvert. Nem is tudta azt tovább tartani, védeni; hozzá való jogát meg sem kísérté bizonyítani. Az obstrukció halálra sebezve terült el, s vele együtt agonizált az ellenzék teiterezje, önbizalma, sőt méltóság-érzete is.

És az alkotások megkezdett sorozata most folytatását nyeri. Politikai zászlóbontások nem állíthatják vissza a régi jó idöket: se kormányon, se ellenzéken. Minek hát ez a zászlóbontás? Minek? Hogy megbontsa az ellenzék eddig sem ideális egyetértését? Az pártalakítás elmunkálatai során beigazolódtott, hogy ez a szándék sikerülni fog.

Az Andrássy-párt különben holnap délelőtt tizenegy órakor tartja meg országos alakuló gyűlését a Ferencvárosi Polgári Körben. A gyűlésen nevet adnak az új alakulásnak, *Országos Alkotmánypártnak*-nak keresztelik. *Andrássy Gyula* gróf hosszabb be-

„pensée — pensée á moi“-t, a régi francia charadeot . . .

Ebben a házban lakott Eszter, a szóbeli némbor. Az emberek már messze elkerülték, mégis kíváncsian vetettek egy-egy pillantást a gyomos udvarra, hol néha, fényes délelben is kibontott hajjal ült Eszter. Sűrű, borostyánszin hajának zuhatagja ilyenkor csábítóan ragyogott a déli verőn; az arcát ritkán lehetett látni, mert a fejét többnyire lehorgasztotta. Hanem annál inkább villogott, vakított fehér kebele, amelyhez egy pufók csesemő piros ajka tapadt.

Erről a gyermekről sokat beszéltek a faluban. A pap nem akarta megkeresztelni, mert az anyja pogány, idegen nevet akart neki adni. Még négy éves korában sem érte kis göndör fejét a keresztvíz, de azért odahaza Percivalnak hívták, a faluban pedig Belzebub fattyának, mert ott, ahol apró Jósikák, Jancsik, Pisták fürödtek az ut porában, senki sem vette ajkára azt az istentelen nevet, amelyet ki sem tudtak volna ejteni.

És hogy a gyerek ezt a furcsa nevet viselte, annak meg volt a maga oka. Eszter egy napon levelet kapott idegen országból, idegen irással, amelyet csak az öreg doktor tudott elolvasni. A francia levélben a cifra Murat herceg ezredének egyik Jean Muguet nevű szerezésánja küldött millió, meg millió

csókot Eszternek és a lelkére kötötte, hogy a gyermeket Percivalnak keresztelje meg. Azt is írja, hogy megint háboruba kell mennie, de mihelyt vége lesz a hadjáratnak és az egész világ a Grand Napoleon lábai előtt fog heverni, akkor visszajön a faluba és tábornoknévá fogja tenni Esztert. Mert, írta, a Napoleon hadseregében nem ritkaság, hogy szerzésnek márol-holnapra tábornokká lépnek elő. „Ton petit général“ ez volt a levél aláírása. Eszter, bár százszor is lefordította magának és ezerszer is megcsókolta, nem értett a levélből semmit.

A világból sem értett nagyon sokat. Még gyermekleány volt, bár a falubeli legények már incselkedtek vele, mikor egyszerre trombitaszó harsant meg a falu végén. Egy sereg idegen lovaskatona csillogott-villogott a porfelhőben, amit a lovak lába vert fel. Az emberek össze-vissza futkostak és izgatottan kiabáltak:

— A franciák, a franciák!

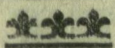
A katonák mindjárt ott is maradtak a faluban és ki ide, ki oda szállásolta be magát. Két napig és két éjjelig laktak csak ott. Az Eszterék udvarára is került egy katona. Nagy, barna arcú legény volt, akinek a haját elől, amennyire a tollas csákó alól kiért, világosszöke szivta a nap, míg a fejébujja barna volt. Porosan, harciasan, délcegen és

sötéten pattant az udvarra, mintha a fergeg hozta volna, csak a kék szeme nézett szeliden elé a viharverte ábrázatából.

És Eszter holdvilágos éjjeleken gyakran látta maga előtt ezt a jószágos szemét, gyermeke apjának a szemét, amelynek kisebb mása fel-felragyogott hozzá, mikor Percival bölcsője fölé hajolt. Az a két nap és két éjjel titokzatos és érthetetlen volt előtte. Elvonult felette, mint nyáron a villamos méhű felleg, mely néha áldást, néha jéghideg átkot szól a mezőre és néhány percig tartó hatását éveken át megérzik az emberek.

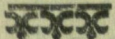
Lassankint azt látta, hogy az egész világ elfordul tőle, úgy, hogy mikor a gyermeke megszületett, csak egy vén cigányasszony állt mellette. Az öreg édesanyja már rég ágyának dült és a leánya szegylene csakhamar sirba is vitte. Eszter egyedül maradt a szomorú viskóban, ahová csak akkor ért az öröm egy sugara, mikor levél érkezett idegen országból, csaták zajából. És valóságos áldás volt a házra az öreg doktor, aki ezeknek a furcsa leveleknek a nyelvét ismerte.

A bábsütő addig-addig járkált el a falu-végi ház előtt, amíg egyszer csak jó nagy darab mézeskalácsot nem tett a zsebébe. És mikor újra elment a viskó előtt, a kis Perci-



Telefon

515.



Kizárólag helybeli, hírneves asztalosmesterek által készített, elismert jóminőségű és bámulatos olcsó

butorok

első kézből csakis az Egyesült Műasztalosok Butorraktárában (Szeged, Tisza Lajos-körút 19. szám alatt, Kertész pékkel szemben) kaphatók; esetleg **részletfizetésre** is